

[קכז]

(ט) עלה תאנה, על שם המעשה, לשון תואנה, שהעולם נעשה אונן על ידו.
(ט) ח"ה: נ"י 978: 793.

(י) ובנ"י 793 עלה תאנה, הוא העץ שאכלו, כי הו"ל פירשו בדרך המשל תאנה מן "כי תאנה הוא מבקש" (שופטים יד, ד).

(י) עלה תאנה, פירש"י "הוא העץ שאכלו ממנו בדבר שנתקלקלו בו נתקנו" אמנם לבד מזה איכא למימר מדקאמר ויתפרו עלה תאנה סמוך לזמן האכילה והיו שניהם ערומים ומיד ידעו תיכף אחר האכילה א"כ י"ל כי מאותו עץ לקחו מיד להתכסות כי היה מזומן בידם וא"כ למה יחזרו אחר עץ אחר?

(י) פ"א 837.

(יא) ויתפרו עלה תאנה, פירש"י הוא העץ שאכלו ממנו והזכירוהו חז"ל מן ותאכל גימ' תאנה, וי"א חטים והביאוהו מן ויאכל גימ' חטים.

(יא) וט' 506.

(יב) עלה תאנה, לקחו ענפים שהיה להם עלין ארוכים ותפרום בקיסמים יחד.

(יב) א' 268.

(יג) חגרת, גימ' תורה, רמז כי התורה מכסה ערותו של אדם והוא כפרה בעדו.

(יג) ר"א: מ"י 15: לו' 748: פ"א 1098.

וַיִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹל ה' אֱלֹהִים מִתְּהֵלֶךְ בְּגֵן לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי ה' אֱלֹהִים בַּתּוֹךְ עֵץ הַגֵּן (ג, ח)

(א) מתהלך בגן, מוסב על הקול.

(א) רשב"ם בפירושו לשמות יד, ל: א 270.

(1) ב"ר יט, ח וכן בחזקוני.

(ב) מתהלך בגן, ממקום שהלכו אדם הראשון ואשתו לרוח היום כלומר לטייל בגן במקום אויר חוץ מעצי הגן, והוצרך עתה לברוח מרוח היום שהלכו ולהתחבא בתוך עץ הגן כששמעו קול הקב"ה כי אם לא פירש הכתוב שהיו לרוח היום חוץ מעצי הגן האיך

היה אומר ויתחבא בתוך עץ הגן והלא בהגן היו כדכתיב וינחהו בגן עדן. זה פשוטו. והמדרש¹ מתהלך לרוח היום, כשראו המלאכים שלא מת אדם הראשון אמרו אל הקב"ה: מת הולך, כלומר אדם שחייב מיתה הולך בגן, והוא השיב להם: "לרוח היום", הרחבתי לו יומו.

(ב) א' 284.

(1) ב"ר יט, ח.

(ג) מתהלך בגן, מדרש: אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבש"ע, מת הלך בגן, כלומר חשוב כמת הוא אדם שהולך בגן. השיבם הקב"ה: לרוח היום, אני ארויח לו, היום נקנסה עליו מיתה, ארויח לו ליום ב': שהוא אלף שנה, שנאמר¹ "כי אלף שנים בעיניך", והוא חי אלף שנים חסר ע"2 והניחם לחיי תולדות הבאות, שחייך ע' שנה, שנאמר³ "ימי שנותינו בהם שבעים שנה".

(ג) נ"י 978: ח"ה: א' 271.

(1) תהלים צ, ג. (2) ב"ר יט, ח. (3) תהלים צ, י. (ד) מתהלך בגן, הלך אדם, שנקנסה עליו מיתה, שאדם הראשון שקרא להקב"ה נורא עלילה, שבא עליו בעלילה לקונסו מיתה, כאדם שכתב גט לאשתו ונתן עליה עלילות, כדי לתנו לה, כך עשה הקב"ה, שהרי התורה היתה אצלו אמון קודם בריאת העולם, שבה היה כתוב מיתת האדם פרשת נחלות, פרשת יבמין וכו' בגן אותיות גנב שגנב מן הפרי ואכל.

(ד) ר"א: מ"י 15: ר"א: פ' ל"י 748: א' 2105: פ"א 1098.

(ה) מתהלך בגן, נאמר¹ הילוך בקול כמו² "קולה כנחש ילך" לרוח היום לעת ערב, והיה הרוח מגביה בגדיהם, ויתחבא האדם ואשתו, מפני יראת השם. בתוך עץ הגן בסבך עץ בעלים של אילנות, וישמעו את קול, לרבות להבות אש, ורוח, ורעש, וקול דממה דקה, וקול מלאכים, וקול מידת הדין ומידת הרחמים.

(ה) א' 268.

(1) ב"ר יט, ז. (2) ירמיה מו, כב.

(ו) מתהלך בגן לרוח היום, שהיו שם, תדע דלרוח היום אדם קאי מדכתיב אחריו "ויתחבא האדם ואשתו בתוך עץ הגן", מכלל